

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ & ΜΜΕ

ΑΕΝΑΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ & ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΤΗΣ Α.Ε. ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΥΡΙΟΥ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΗΣ ΑΘΠ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ
ΚΥΡΙΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

επιστημονικό ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Δευτέρα **13**

Τρίτη **14** Μαΐου 2019

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ ΠΑΛΙΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΠΘ

FAKE NEWS & ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Όταν η αλήθεια δοκιμάζεται... στον φυσικό της χώρο

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ & ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δρ. Παναγιώτης Σκαλτσής,
Πρόεδρος Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

Δρ. Γιώργος Τσουρβάκας,
Πρόεδρος Τμ. Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ ΑΠΘ

Ανδρέας Λουδάρος,
Διευθύνων Σύμβουλος «ΑΕΝΑΟΣ»

Δρ. Ιωάννα Κωσταρέλλα,
Επικ. καθηγήτρια Τμ. Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ ΑΠΘ

Δρ. Χρήστος Τσιρώνης,
Αναπλ. Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

Δρ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος,
Επικ. Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

Σοφία Καρεκλά,
Διευθύντρια ΜΜΕ «ΑΕΝΑΟΣ»

Ιωάννης Παπαδόπουλος,
Υπ. Δρ. Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Κατερίνα Αβραάμ,
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

Χριστίνα Καρυπίδου,
Υπ. Δρ. Τμήμα Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ ΑΠΘ

Μαρία Σερέτη,
Υπ. Δρ. Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ

Χρύσα Σερέτη,
Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

FAKE NEWS & ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Όταν η αλήθεια δοκιμάζεται... στον φυσικό της χώρο

ΗΜΕΡΑ 1^η Δευτέρα 13 Μαΐου

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΤΕΛΕΤΗ – ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

16:45 – 17:00 Προσέλευση Συνέδρων

17:00 – 17:15 Έναρξη - Χαιρετισμοί

Βιντεοσκοπημένο μήνυμα της ΑΘΠ
Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και
Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. **Βαρθολομαίου**

Ανάγωση Μηνύματος της Α.Μ.
Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. **Ιερωνύμου Β΄**

Χαιρετισμός Πρύτανη Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Καθηγητή κ. **Περικλή Α. Μήτκα**

Χαιρετισμός Γενικού Γραμματέα
Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης
κ. **Γεωργίου Φλωρεντή**

Χαιρετισμός Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων
Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων
κ. **Γεωργίου Καλαντζή**

Χαιρετισμός Προέδρου Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ
Καθηγητή κ. **Παναγιώτη Σκαλτσή**

Χαιρετισμός Προέδρου Τμήματος Δημοσιογραφίας & ΜΜΕ ΑΠΘ
Καθηγητή κ. **Γεωργίου Τσουρβάκα**

Χαιρετισμός Διευθύνοντα Συμβούλου
Οργανισμού Ανάδειξης Ελληνικού & Ορθόδοξου Πολιτισμού «ΑΕΝΑΟΣ»
Δημοσιογράφου κ. **Ανδρέα Λουδάρου**

Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Fake News: Το φαινόμενο

Πρόεδρος: Δρ Παναγιώτης Σκαλτσής

Πρόεδρος Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ

17:15 – 17:30 Πίστευε και μη, ερεύνα:

Υπάρχει σχέση μεταξύ θρησκευτικής πίστης και fake news;

Ιωάννα Κωσταρέλλα,

Επικ. Καθηγήτρια Τμ. Δημοσιογραφίας ΑΠΘ

17:30 – 17:45 Η αλήθεια ως πρόκριμα, δίλημμα και πρόκληση:

Fake news και θρησκεία στη Β΄ Νεωτερικότητα

Χρήστος Τσιρώνης,

Αναπλ. Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

17:45 – 18:00 Η εκκλησιαστική ειδησεογραφία στην εποχή των social media και των fake news

Σοφία Καρεκλά,

Δημοσιογράφος, Υπ. Δρ. Τμ. Δημοσιογραφίας ΑΠΘ

18:00 – 18:15 Fake News στο εκκλησιαστικό ρεπορτάζ

Μαρία Αντωνιάδου

Πρόεδρος ΕΣΗΕΑ

Συζήτηση 15΄ & Διάλειμμα 15΄

Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Fake News και θρησκευτικός φονταμενταλισμός

Πρόεδρος: Γεώργιος Φλωρεντής

Γ.Γ. Υπ. Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών & Ενημέρωσης

18:45 – 19:00 Fake News και αντισημιτισμός

Δρ. Ευστάθιος Λιανός Λιάντης

Ε.Γ. Θρησκευτικής & Πολιτιστικής Διπλωματίας ΥΠ.ΕΞ

Ειδικός Απεσταλμένος για την Καταπολέμηση του Αντισημιτισμού

19:00 – 19:15 Ορθοδοξία και Ορθοδοξισμός

Μιλτιάδης Κωνσταντίνου,

Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

19:00 – 19:15 Θέμα: Fake news και θρησκευτική βία

Νίκος Μαγγιώρος,

Αναπλ. Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

19:15 – 19:30 Fake news: Συνάντηση Μητροπόλεως και Τσιμισική γωνία

Χρυσόστομος Σταμούλης,

Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

Συζήτηση - Πέρασ εργασιών πρώτης ημέρας συνεδρίου

ΗΜΕΡΑ 2η Τρίτη 14 Μαΐου

Γ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ **Fake news, διεθνείς σχέσεις και διαθρησκευτικός διάλογος**

Πρόεδρος: Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σιγκαπούρης, Κωνσταντίνος

09:15 – 09:30 **Ρητορική μίσους και fake news σε έναν διαιρεμένο κόσμο**

Ξανθή Μόρφη,

Δημοσιογράφος-Νομικός, Communication Executive Officer/WCC

09:30 – 09:45 **Fake news και Οικουμενικός διάλογος**

Στέλιος Τσομπανίδης,

Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

09:45 – 10:00 **Βίβλος και Fake news**

Μόσχος Γκουτζιούδης,

Επικ. Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

10:00 – 10:15 **Ψευδείς ειδήσεις και παραπληροφόρηση – Η δημιουργία της Εισαγωγικής Κατεύθυνσης Μουσουλμανικών Σπουδών**

Αγγελική Ζιάκα, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

Νίκος Παναγιώτου, Επικ. Καθηγητής Τμ. Δημοσιογραφίας ΑΠΘ

10:15 – 10:30 **Η συμβολή της ορθής ενημέρωσης στην αντιμετώπιση του θρησκευτικού εξτρεμισμού**

Αρχιμανδρίτης Αρίσταρχος Γκρέκας

Δρ. Θεολογίας, Ε.Δι.Π. – Α.Ε.Α. Αθηνών

Συζήτηση 15΄ & Διάλειμμα 15΄

Δ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ **Fake news και Διοικούσα Εκκλησία**

Πρόεδρος: Δρ. Ευστάθιος Λιανός Λιάντης

Ειδικός Γραμματέας Θρησκευτικής & Πολιτιστικής Διπλωματίας

11:00 – 11:15 **Fake News & Ποιμαίνουσα Εκκλησία: Μια μάχη που δεν δόθηκε ποτέ;**

Ιγνάτιος, Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού

11:15 – 11:30 **Η Εκκλησία ως κιβωτός αλήθειας σ' έναν κόσμο υπερπληροφόρησης και παραπληροφόρησης**

Κύριλλος, Μητροπολίτης Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού

11:30 – 11:45 **Fake news και Good news: Ψευδείς Ειδήσεις – Ευφρόσυνες Ειδήσεις**

Δήμητρα Κούκουρα,

Καθηγήτρια Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

11:45 – 12:00 **Το Οικουμενικό Πατριαρχείο απέναντι στο διεθνές φαινόμενο των Fake News**

Νικόλαος Παπαχρήστου

Διευθυντής Γραφείου Τύπου και Επικοινωνίας Οικουμενικού Πατριαρχείου

Συζήτηση 15΄ & Διάλειμμα 15΄

Ε΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Fake News και Διορθώδεις Σχέσεις

Πρόεδρος: Σταύρος Τζιμας, Δημοσιογράφος Καθημερινή & ΑΠΕ

12:30 – 12:45 Η εκχώρηση του Αυτοκεφάλου στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουκρανίας στο διαδίκτυο... ότι εμωράνθησαν οι δεινοί συζητηταί

Ηλίας Ευαγγέλου,
Αναπλ. Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

12:45 – 13:00 Νεολογισμοί και κενοφάνειες περί Μακεδόνων και Μακεδονίας στο Μακεδονικό Εκκλησιαστικό Ζήτημα

Θανάσης Αθανασιάδης,
ΕΔΙΠ Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

13:00 – 13:15 Πατριαρχείο Μόσχας- Οικουμενικό Πατριαρχείο: Fake News στην εποχή του υβριδικού πολέμου

Πάυλος Σεραφεΐμ, ΕΔΙΠ Τμ. Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών ΠΑ.ΜΑΚ

13:15 – 13:30 Ψευδείς ειδήσεις και θρησκευτικές αποφάσεις: Το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η αυτοκεφαλία της Εκκλησίας Ουκρανίας

Νίκος Παναγιώτου, επ. καθηγητής Τμ. Δημοσιογραφίας ΑΠΘ
Ιωάννα Κωστοπούλου, Μ.θ Τμ. Δημοσιογραφίας ΑΠΘ
Ηλίας Νικέζης, Υπ. Δρ. Τμ. Δημοσιογραφίας ΑΠΘ

Συζήτηση 15΄

13:45 – 14:45 ΓΕΥΜΑ

ΣΤ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Μέσα και μέθοδοι διάδοσης

Πρόεδρος: Σοφία Καρεκλά, Δημοσιογράφος, Διευθύντρια ΜΜΕ
Οργανισμού Ανάδειξης Ελληνικού & Ορθόδοξου Πολιτισμού

15:00 – 15:15 Fake news και ηθική του διαδικτύου

Πέτρος Παναγιωτόπουλος,
Επικ. Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

15:15 – 15:30 Αναζητώντας την αλήθεια ανάμεσα σε hoaxes, fake news και ψεύδη

Θόδωρος Δανιηλίδης,
Δημιουργός www.ellinikahoaxes.gr

15:30 – 15:45 Wikipedia: Αναζητώντας την αξιοπιστία

Δρ. Χρήστος Νάσιος,
Επιστημονικός Συνεργάτης Διορθόδοξου Κέντρου Εκκλησίας της Ελλάδος
Αντιπρόεδρος Συλλόγου Σχολείων Κοινότητας Βικιπαίδειας Ελλάδας

15:45 – 16:00 Το φαινόμενο του citizen journalism στην Εκκλησία: Αυτόκλητοι κήρυκες της «αλήθειας»;

Αλέξανδρος Μασσαβέτας,
Δημοσιογράφος - Συγγραφέας

Συζήτηση 15΄

Ζ΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ Πολιτική, Ενημέρωση & Εκκλησία

Πρόεδρος: Χρήστος Αραμπατζής
Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ
Πρόεδρος Εποπτικής Επιτροπής Ινστιτούτου Βυζαντινών και
Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας

16:15 – 16:30 Ο σεβασμός της Πίστης και τα ΜΜΕ

Κωστής Τσακανίκας
Γενικός Διευθυντής Ειδήσεων & Ενημέρωσης ANTENNA

16:30 – 16:45 Εκκλησιαστική Διπλωματία σ' έναν παραγμένο κόσμο

Μάρκος Μπόλαρης
Υφυπουργός Εξωτερικών

16:45 – 17:00 Fake News στις σχέσεις Εκκλησίας - Κράτους

Κωνσταντίνος Γαβρόγλου
Υπουργός Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων

17:00 – 17:15 Από τον Ιάκωβο στον «Σιάκωβο»: κατασκευή ψευδών ειδήσεων και πολιτικός ανταγωνισμός εις βάρος του Αρχιεπισκόπου Β & Ν Αμερικής

Αθανάσιος Γραμμένος, Διδάκτωρ Διεθνών Σχέσεων

Συζήτηση 15΄ & Διάλειμμα 15΄

Η΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ – ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Πολιτική, Ενημέρωση & Εκκλησία

Συντονιστής: Χρήστος Τσιρώνης,
Αναπλ. Καθηγητής Τμ. Θεολογίας ΑΠΘ

17:45 – 18:45 ΣΥΜΜΕ

I. Αθναγόρας,

Μητροπολίτης Ιλίου, Αχαρνών και Πετρούπολεως

II. Θεόδωρος Ρουσόπουλος,

πρώην Υπ. Επικρατείας & Καθηγητής επικοινωνίας
στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

III. Ανδρέας Λουδάρος,

Δημοσιογράφος, Διευθύνων Σύμβουλος «ΑΕΝΑΟΣ»

IV. Αθανάσιος Σαμαράς,

Επικ. Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων Πανεπ. Πειραιά

Συζήτηση 30΄

ΛΗΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΑΕΝΑΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ & ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Βασιλέως Γεωργίου Β΄ 15 & Ρηγίλλης Αθήνα 106 74 Ελλάς
Τηλεφωνικό Κέντρο 2107258101 | Φαξ 2107258104
www.aenaos.org - info@aenaos.org